

Tjak,tjak, volgende patiënt

Nieuws Cultuur & Leven **de Volkskrant** ZOEKEN INLOGGEN

Binnenland DEEL 1067 BEWAAR 0

Psycholoog en psychotherapeut Masja Schakenbos in haar praktijk in Amsterdam. © Marcel van den Bergh / de Volkskrant

Tjak, tjak, volgende patiënt: de ontsparing van de ggz

SPECIAL 4 ARTIKELEN
De Nieuwe Zorg

<http://www.volkskrant.nl/dossier-de-nieuwe-zorg/tjak-tjak-volgende-patient-de-ontsparing-van-de-ggz-a3850376/> (13/02/2015)

Als kikkers in een langzaam opwarmende pan er niet meer uitspringen is er volgens een **evidence-based** beeld iets grondig mis.

Al heel lang weet ik dat dit voorkomt uit eigen ervaring met de jeugd-ggz, maar zag het niet of nauwelijks bevestigd door een klokkenluider (m/v).

Nu wel dus !

Mvg,
Frits

•'De ouderen- en jeugdzorg zijn kapot georganiseerd'

Interview

Amstelveen

In Amstelveen worden ambtenaren grondig voorbereid op nieuwe taken. „Het wordt veel zakelijker.”

Door onze redacteur **Bas Blokker**

Amstelveen.

Als Rob Oudkerk zegt: „Dit is *big business*” – en dat zegt hij – dan bedoelt hij niet alleen dat hij er als interim-manager aan verdient. („Ook.”) Maar hij wil vooral duidelijk maken dat de operatie waarbij drie beleidsterreinen – kort gezegd: werk, zorg, jeugdzorg – worden gedecentraliseerd, de grootste *move* ooit is van bevoegdheden van Rijk naar gemeente. Het gaat om miljarden euro –misschien wel de helft van de gemeentebegroting. En om de kwetsbaarste burgers: ouderen die zorg behoeven, kinderen onder de hoede van jeugdzorg, volwassenen met een achterstand op de arbeidsmarkt.

Rob Oudkerk, oud-huisarts, oud-Kamerlid en oud-wethouder, werkt sinds een half jaar als zzzp'er voor de gemeenten Amstelveen en Aalsmeer om de ambtelijke organisatie voor te bereiden op de decentralisaties. Kan de gemeentedienst dat zelf niet?

Eerst zegt Oudkerk dat de meeste gemeenten er „de ballen verstand van hebben”. Maar hij nuanceert direct: „Ze hebben geen *ervaring* met de nieuwe doelgroep en werkwijze, zoals voor het inkopen van zorg.”

Hij heeft mensen uit het bedrijfsleven uitgenodigd. „Een directeur van Unilever zat aan deze tafel”, zegt hij. „Zoals die naar inkoop kijkt, dat was een *eyeopener*. Velen in de sector denken dat zorg en welzijn een categorie apart is. Maar als het om inkoop gaat, om het onderhandelen over prijs en kwaliteit, is er geen verschil tussen zorg en pindaakaas. Dat beseffen gemeenten niet.”

Bedoelt u dat te veel wordt betaald?

„Laatst haalde ik op een congres de baas van een AWBZ-instelling voor de zaal. Stel, zei ik, jij krijgt 1 miljoen AWBZ-geld. Hoeveel kan daar vanaf zonder dat maar één cliënt of één gezin daar problemen van ondervindt? Eerst zei hij natuurlijk dat dat niet te zeggen viel, maar uiteindelijk zei hij: Okee, er kan 150.000 euro af. 15 procent kan er zó af! Dat hij dat zegt. Die man is voor mij dus een held.”

„Ik vroeg: en hoeveel jaar werk je hier? 27 jaar, zei hij. Dat betekent dat je miljoenen hebt uitgegeven die niet nodig waren. Vier weken later kreeg ik van die man vijf kantjes met wat en hoe te besparen. Er zitten zoveel goeie mensen in deze sector.”

Waar gaat dat geld dan aan op?

„De ouderen- en jeugdzorg zijn als een kerstboom opgetuigd. We hebben het kapot georganiseerd. De komende decentralisatie is de uitgelezen gelegenheid om het helemaal opnieuw te doen. We hebben één kans. Dit is één grote reorganisatie. Ik denk dat dit hard nodig was.”

Voor 20 procent minder geld, 20 procent betere zorg – dat is mijn streven.

„Cliënten krijgen op één dag drie of vier verschillende organisaties aan huis voor de huishoudelijke hulp, eten en medicijnen. Om negen uur 's ochtends komt iemand aan de deur om te zeggen dat meneer of mevrouw de pil niet moet vergeten, om één uur weer en om zes uur 's avonds nog eens. Dat kan gewoon niet meer. Als dat bij één cliënt verandert, heeft de gemeente mijn jaarsalaris – niet de hoofdprijs – al terugverdiend.”

Wat houdt uw werk precies in?

„Ik heb een vrij groot mandaat. Amstelveen heeft mij gevraagd leiding te geven aan een groeiende groep ambtenaren die straks verantwoordelijk worden. Ze zijn er steengoed in er een échte decentralisatie van te maken. Over een tijdje ben ik weer weg, maar dan moeten deze ambtenaren verder.”

„Leiding geven in verandering is een specifieke competentie van mij. Ik heb ook in andere steden gewerkt, die zoeken programmamanagers. Die ook weten hoe de politieke hazen in Den Haag lopen. In de Eerste Kamer is een lobby aan de gang om een deel van de jeugdzorg, de geestelijke zorg, bij de verzekeraars te laten – een senator als Marleen Barth van de PvdA is daar vóór. Dat is niet goed voor de gemeenten, die halve verantwoordelijkheid. Ik maak me er hard voor om dat tegen te gaan.”

Wat doet u dan de hele dag?

„Gisteravond heb ik de gemeenteraad bijgepraat. Morgenavond praat ik ze weer bij over de sociale teams die we opzetten. Wij zuigen de instellingen leeg wat hun kennis betreft. Wij vragen iedereen: hoe zou jij het organiseren? En dan zie je dat er heel veel al goed nadenken. Wij willen alle informatie in de cloud zetten.”

Is dat niet duur, met allemaal nieuwe systemen?

„Nee, want Amstelveen heeft dus een fantastisch Wmo-loket dat alles heeft. Van al het goede daar gaan we gebruik maken, zoals van de ICT-systemen. Dan krijg je wel vragen als: wie kan er straks dan allemaal in onze systemen kijken? Hoe waarborgen we privacy en integriteit? Maar dan zeg ik: we laten alle bedrijven een verklaring tekenen hoe ze ermee om moeten gaan.”

Wat is het grootste verschil tussen straks en nu?

„Het wordt veel zakelijker. We maken een matrix met wat we van instellingen verwachten en daar moeten zij zich aan verbinden om zaken met ons te doen. Wij hebben in Amstelveen misschien vijf jongens die jeugdreclassering nodig hebben. Daar tuig je toch niet een hele organisatie voor op?

„Er gaan ongetwijfeld gedwongen ontslagen vallen bij instellingen. Amstelveen heeft tientallen welzijnsorganisaties. Moeten we die tegemoet komen als ze inkomsten derven door deze operatie? Dat vraag ik me af. Die instellingen komen klagen dat ze duur vastgoed huren, rekenend op meer opdrachten van de gemeente. Ja hoor eens, jullie zijn toch ondernemers? De gemeente moet kiezen wat het best is voor de burgers.” Rob Oudkerk (Amsterdam, 1955) is bekend geworden als *politicus en wethouder* en door zijn gedwongen vertrek uit die laatste functie.

De Amsterdamse *huisarts* kwam in 1994 voor de PvdA in de Tweede Kamer. In 1998-1999 was hij lid van de parlementaire enquêtecommissie die de Bijlmerramp onderzocht.

Van 2002 tot 2004 was hij wethouder in Amsterdam. Hij moest terugtreden toen bekend werd dat hij prostituees had bezocht op de tippelzone. De afgelopen zes jaar heeft hij zich verdiept in de (jeugd)zorgsector. Hij richtte met partners de Transformatiefabriek op die „expertise bundelt op terreinen van inhoud en organisatie van jeugdzorg en jeugdbeleid”.

Dit artikel is verschenen in het NRC Handelsblad van woensdag 13 november 2013 op pagina 6 & 7

